

BİRLEŞİK KRALLIK ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER.....	3
2. GENEL EKONOMİK DURUM	7
3. DIŞ TİCARET	11
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR.....	16
5. TÜRKİYE İLE TİCARET	17
EKLER:	22

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı
Nüfus	68,43 milyon (2024, IMF tahmini)
Dil	İngilizce (resmi dil); ayrıca bölgesel olarak İrlandaca, Galce ve İskoçça'nın çeşitli lehçeleri ile Kernevek dili
Yüzölçümü	244.100 km ²
Başkent	Londra
Başlıca Şehirleri	Birmingham, Leeds, Glasgow, Sheffield
Yönetim Şekli	Meşruti Monarşi, Parlamenter Demokrasi
Devlet Başkanı	Kral III. Charles
Para Birimi	Pound (Sterling) (GBP)

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar: BM, NATO, AK, AGİT'in de aralarında bulunduğu birçok uluslararası kuruluşa üyedir. Avrupa Birliği üyeliğinden 31 Ocak 2020 tarihinde çıkmıştır.

Coğrafi Konum

Kıta Avrupa'sının kuzeybatısında yer alan Britanya Adaları 244.100 km²'lik bir yüzölçümüne sahip bulunmaktadır. Bu adaların en büyüğü Büyük Britanya, ikinci en büyüğü ise Büyük Britanya adasının batısında bulunan ve üzerinde Kuzey İrlanda ve İrlanda Cumhuriyeti'nin yer aldığı adadır.

Ana adanın kuzeyinde bulunan İskoçya'nın batısında Hebrides takımada topluluğu yer alırken İskoçya'nın kuzeydoğusunda Orkney ve Shetland adaları sıralanmaktadır. Bütün bu adalar İngiltere'ye bağlıdır. Ancak, İngiltere ile Fransa arasında yer alan Channel Adaları ile İrlanda Denizindeki Isle of Man adası, uluslararası ilişkiler ve güvenlik bakımından Birleşik Krallık'a bağlı bulunmaktadır.

Birleşik Krallık'ın 244.100 kilometrekarelik yüzölçümünün 130.400 kilometrekarelik kısmı İngiltere'ye aitken, İskoçya 78.800, Galler 20.800 ve Kuzey İrlanda 14.100 kilometrekarelik alanı kapsamaktadır.

Başkenti Londra olan ülkenin diğer önemli şehirleri Birmingham, Leeds, Glasgow ve Sheffield'dir. Ülke topraklarının yaklaşık %71'lik kısmı ekilmeye müsait alan ve çayırlardan, %10'luk kısmı ormanlık alanlardan %19'luk kısmı ise şehirlerden oluşmaktadır.

Siyasi ve İdari Yapı

Birleşik Krallık'ın yönetim sistemi anayasal monarşidir. Birleşik Krallık (Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı); İngiltere, İskoçya, Galler ve Kuzey İrlanda olmak üzere dört kurucu ülkeden oluşan bir devlettir. Büyük Britanya (Great Britain) terimi sadece İngiltere, İskoçya ve Galler'i kapsamaktadır. Anayasa adı altında düzenlenmiş tek bir anayasa metni bulunmamaktadır. Bunun yerine ülke, anayasa gücündeki yazılı mevzuat, yıllar itibarıyla

oluşan içtihatlarla, örf ve adet hukuku ile uluslararası sözleşme hükümlerine dayalı olarak yönetilmektedir. Anayasa niteliğindeki anılan mevzuat Meclis tarafından çıkarılan yeni kanunlar ve anlaşmalarla değiştirilebilmektedir.

Devlet Başkanlığı, 6 Şubat 1952 tarihinden beri tahtta bulunan Kraliçe II. Elizabeth'in 8 Eylül 2022 tarihinde gerçekleşen vefatının ardından Kral III. Charles'a geçmiştir. Kral, siyaset üstü bir konuma sahiptir. Başbakan, Keir Starmer'dır.

İngiltere Parlamentosu Avam Kamarası ve Lordlar Kamarası'ndan oluşmaktadır. Toplam 645 üyesi bulunan Avam Kamarası'nın üyeleri beş yılda bir yapılan seçimlerle belirlenmektedir.

İşçi Partisi çoğunluk hükümeti tarafından gerçekleştirilen reformlarla, soydan geçme asilzadelerin Lordlar Kamarasına katılma hakları sona erdirilmiş, vasiyet yoluyla devredilen Lordluk unvanı (hereditary peer) feshedilmiştir.

Diğer taraftan, Blair hükümeti tarafından hayata geçirilen ayrı bir reformla, Galler, İskoçya ve Kuzey İrlanda'ya merkezden bir dizi yetki devri anlamı taşıyan değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda 1997 yılında Galler ve İskoçya'da yapılan referandumla, Merkezi Hükümetin ekonomi ve para politikası, dış politika, savunma ve ulusal güvenlik dışında kalan, eğitimden sağlığa, adalet hizmetlerinden ulaşım ve tarım politikalarına kadar bir dizi yetki 6 Mayıs 1999 tarihinde İskoçya Parlamentosu ve Galler Assamblesine aktarılmıştır.

1998 yılında imzalanan "The Good Friday Agreement" adıyla bilinen anlaşmanın Kuzey İrlanda'da yapılan referandum sonucunda onaylanması ile yapılan seçimler sonucunda oluşturulan Kuzey İrlanda Assamblesi ise Aralık 1999 itibarı ile çalışmalarına başlamıştır.

Ülkede 2016 yılı Haziran ayında yapılan referandumla Avrupa Birliği üyeliğinden çıkış (Brexit) kararı alınmıştır. Ülkenin 47 yıllık AB üyeliğinden çıkışı 31 Ocak 2020 tarihinde resmi olarak gerçekleşmiştir. 31 Aralık 2020'de sona eren 11 aylık bir geçiş döneminin ardından, Brexit sonrası dönemde AB ve Birleşik Krallık arasındaki yeni ticaret düzenine ilişkin yürütülen müzakerelerde 24 Aralık 2020 tarihinde anlaşmaya varılmıştır. AB-Birleşik Krallık Ticaret Anlaşması olarak anılan anlaşma, 1 Ocak 2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Böylece ülke resmi ve anlaşmalı olarak AB'den ayrılmıştır. Anlaşmaya göre Birleşik Krallık, iş ve seyahat konularında anlaşmazlık olmaması için Avrupa Birliği kurallarını takip etmeye devam edecektir. Çoğu malın gümrük vergisiz ve kotasız ticareti garanti altına alınmış olup, iklim değişikliği, enerji, güvenlik ve ulaşım gibi konularda işbirliği devam edecektir.

Ülkede en son genel seçim planlanandan erken olarak 4 Temmuz 2024 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Seçimi 14 yıllık muhafazakar hükümetin ardından Keir Starmer liderliğindeki İşçi Partisi kazanmış, parlamentoda 174 koltuk ile çoğunluğu elde etmiştir.

Nüfus ve İstihdam

IMF verilerine göre 2024 yılında 68,43 milyon kişilik nüfusu ile dünyada 21. sırada yer alan İngiltere'nin, 2029 yılında 69,67 milyon nüfusa sahip olacağı tahmin edilmektedir.

BK Resmi İstatistik Kurumu (Office of National Statistics-ONS- <https://www.ons.gov.uk>) tarafından açıklanan 8 Ekim 2024 tarihli verilere göre ülkenin nüfusu 2023 yılı ortası itibarı ile 68.265.209'dur. Ülke nüfusu 2022 yılının aynı dönemine göre %1 artış kaydetmiştir.

Ülkede yaş ortalaması 2011 yılında 39,6 iken 2022'de 40,7'ye yükselmiştir. Nüfus yoğunluğu (kilometrekareye düşen kişi sayısı) Birleşik Krallık genelinde 279'dur. Nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu ülke, 438 ile İngiltere'dir. İngiltere'yi 151 ile Galler, 141 ile kuzey İrlanda, 70 ile İskoçya takip etmektedir.

2023 yılı ortası itibarı ile İngiltere 57,7 milyon, Galler 3,16 milyon, Kuzey İrlanda 1,92 milyon, İskoçya 5,49 milyon nüfusa ulaşmıştır.

Birleşik Krallık nüfusu büyük ölçüde kentlerde yoğunlaşmıştır. Nüfusun yaklaşık %85'i kentlerde yaşamaktadır. Nüfusun en yoğun olarak bulunduğu bölge kilometrekareye düşen 5.640 kişi ile Londra ve çevresidir.

ONS-Uluslararası İstatistik Ofisi (<https://www.ons.gov.uk/>) verilerine göre ülkede işsizlik, Haziran-Ağustos 2024 dönemi itibarı ile tahmini olarak %4'tür.

IMF'ye göre ülkedeki işsiz sayısının toplam işgücüne oranının 2024 yılında %4,3 olacağı ve ülkenin işsizliğin yüksek olduğu ülkeler arasında 68. sırayı alacağı tahmin edilmektedir.

Doğal Kaynaklar

İlımlı bir deniz iklimine sahip olan Birleşik Krallık'ta, Kuzey İskoçya'nın dağlık alanları, Galler ve İngiltere'nin bazı kuzey bölgeleri dışında kalan tüm bölge toprakları, tarım ve hayvancılık için elverişlidir. Bununla beraber, Doğu Anglia haricindeki arazilerin engebeli olması, büyük ölçekli geniş tarımsal üretime izin vermemektedir. Geçtiğimiz yüzyıllar içinde ülkede tarımsal üretim yaygınlaştıkça, yaprak döken ağaçlardan oluşan ormanlık araziler giderek azalmıştır.

Birleşik Krallık, zengin petrol, doğal gaz ve kömür kaynakları ile AB içinde en fazla enerji kaynağına sahip ülke konumundadır. Ancak üretim, 1990'lardan itibaren giderek azalmış olup, yerel talebi karşılayamamaktadır. Ülke giderek artan oranda ithalata bağımlı hale geldiği için yükselen küresel enerji fiyatları ekonomi için risk oluşturmaktadır. 1980'li yıllar boyunca enerji bakımından kendi kendine yeterli olan ülke günümüzde net enerji ithalatçısı haline gelmiştir. Ülkenin diğer mineral kaynakları ise son derece sınırlıdır.

EIA verilerine göre 2021 yılında 3 milyar varil kanıtlanmış ham petrol rezervine sahip İngiltere, 89 ülke arasında 31. sıradadır. 2022 yılında 876 bin varil/günlük ham petrol üretimi ile 117 ülke arasında %1 pay ile 20. sıradadır. 2021 yılında 6 trilyon feet küp kanıtlanmış doğal gaz rezervine sahip olan Birleşik Krallık, 92 ülke arasında 41. sıradadır. 2021 yılında 1 trilyon feet küplük doğal gaz üretimi ile 97 ülke arasında % 1 pay ile 22. sıradadır.

Ülkede enerji ve temel kimyasalların üretimi için kullanılan doğal kaynaklar, kömür, petrol ve doğal gazdır. 18. yüzyıldan bu yana tam kapasitede üretim yapılmasına rağmen ülkede halen çok zengin kömür rezervleri bulunmaktadır.

Ülkede üretilen elektriğin üçte ikisi kömür ve doğal gazdan sağlanmaktadır. Bununla beraber, İngiltere’de yenilenebilir enerji kullanımı konusuna giderek artan bir önem verilmekte olup, hükümet, yenilenebilir kaynaklardan üretilen enerji oranını artırma yönünde politikalar geliştirmektedir. Yenilenebilir enerji kaynaklarının artan enerji talebini karşılaması henüz mümkün görünmemekle birlikte kullanım oranı giderek artmaktadır. Özellikle rüzgar enerjisi kapasitesi hızla artmıştır. İngiltere dünya kıyı rüzgar enerjisi kapasitesi açısından birinci sırada yer almaktadır. ONS’nin 5 Haziran 2024 tarihli verilerine göre yenilenebilir kaynaklardan elde edilen enerji 2022 yılında ülkenin toplam enerji kullanımı içinde %13,9 paya sahip olmuştur. Ülkenin net sera gazı emisyonu 2023 yılında 384 milyon ton karbondioksit eşdeğerine gerilemiştir. Bu rakam, ülkede sera gazı emisyonunda 1990 yılına göre %52 gerileme olduğu anlamına gelmektedir. Ülke, 2050 yılı itibarı ile net sera gazı emisyonunu sıfırlamayı hedeflemektedir.

ONS verilerine göre Birleşik Krallık’ta 2022 yılında çevre koruma harcamaları önceki yıla göre %10 artışla 2,2 milyar sterlin olmuştur.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2022	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	3.125	3.382	3.588	3.730	3.873	4.024	4.190	4.372
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	4,8	0,3	1,1	1,5	1,5	1,5	1,4	1,3
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	46.103	49.648	52.423	54.280	56.144	58.125	60.332	62.753
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	9,1	7,3	2,6	2,1	2,0	2,0	2,0	2,0
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-2,1	-2,0	-2,8	-2,8	-2,8	-2,6	-2,6	-2,5
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	3,9	4,0	4,3	4,1	4,0	4,0	4,0	4,0
Nüfus (milyon)	67,79	68,12	68,43	68,72	68,99	69,22	69,45	69,67
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	99,6	100,0	101,8	103,8	104,9	106,1	107,3	108,3

Kaynak: IMF-Ekim 2024

*: Tahmin

Birleşik Krallık 2024 yılında yaklaşık 3,6 trilyon dolar olacağı tahmin edilen GSYİH'sı ile dünyanın 6. büyük ekonomisidir. Ülke, 2024 yılında 52.423 dolarlık kişi başına düşen cari fiyatlarla milli gelir ile dünyada 22. sırada yer almaktadır.

Hizmetler, ülke GSYİH'sının %80'den fazlasını ve toplam ihracatın %40'tan fazlasını oluşturmaktadır. AB ortak pazarı ve gümrük birliğinden çıkmasına rağmen İngiltere'nin ticaret ve yatırımlarının odağı AB olmaya devam edecektir.

Birleşik Krallık İstatistik Kurumu-ONS verilerine göre 2024 yılı Eylül ayı itibarı ile yıllık tüketici fiyatları enflasyonu %2,6'dır. 2024 yılı Eylül ayı enflasyonu, %3,1 olan Ağustos ayı yıllık tüketici enflasyonuna göre düşüş kaydetmiştir. ONS, enflasyonun beklentilerin üstünde bir düşüş gösterdiğini, bunun temel sebebinin akaryakıt fiyatlarında gerçekleşen geçen senenin aynı dönemine kıyasla %10,4 oranındaki düşüş olduğunu açıklamıştır. Hizmet sektörü fiyat artışları enflasyonda yukarı yönlü baskı yaratmaktadır.

IMF verilerine göre 2024 yılında %2,6 olan tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranının, 2025 yılında %2,1 olacağı tahmin edilmektedir.

Ekonomik büyüme son yıllardaki dayanağını istihdam artışı, esnek tüketici talebi, finansal destekler ve ihracattaki artışlardan almıştır. 2018 yılı ortalarından bu yana dünya ticaretinde artan gerilim, Avrupa ve gelişen pazarlarda büyümenin azalması ve piyasaların daha değişken hale gelmesi ülkenin dış pazarlarında daralmaya neden olmuştur. Brexit'e ilişkin belirsizliğin bir süre devam etmesi de ekonomik yavaşlamaya katkı yapmıştır.

Kamu borç stokunun GSYİH'ya oranı yüksektir. Hanehalkı borç stoku da yüksektir. Hanehalkı tasarrufu geçmişten günümüze düşük düzeylerde seyretmektedir. Sterlin, Brexit referandumunu sonrasında değer kaybetmiştir. Cari işlemler açığının hacmi de son yıllarda azalmasına rağmen büyüktür. Bunun başlıca sebebi büyük dış ticaret açığıdır.

2024 yılında %101,8 olacağı tahmin edilen devletin genel net borcunun GSYİH'ya oranının, 2025 yılında %103,8 olması beklenmektedir.

Covid-19 pandemisinin ülke ekonomisine derin etkileri olmuştur. Salgının ülkeyi etkilemesi ile birlikte ülke, son 11 yıldaki ilk ekonomik resesyonu yaşamıştır. 2020 yılı Şubat ve Nisan ayları arasında GSYİH %24 daralmıştır. Kısıtlamaların kaldırılması ile ekonomi yeniden canlanmıştır. 2020 yılı sonbaharında vaka sayılarında gözlenen artış beraberinde kısıtlamaların yeniden getirilmesi ekonomik faaliyetleri de olumsuz etkilemiş ve Kasım ayında ekonomi tekrar küçülmüştür. Sonuç olarak, 2020 yılında ekonomi %9,3 küçülmüştür. Bu oran ülke ekonomisinde son 300 yılda görülen en büyük küçülmedir. 2021 yılında GSYİH baz etkisi ile %7,6 büyümüştür. Bu oran, İngiltere Merkez Bankası (Bank of England-[Home](#) | [Bank of England](#)) tahminlerine göre II. Dünya Savaşı'ndan bu yana gözlenen en büyük yıllık GSYİH artışıdır. Artan enflasyon, tedarik zincirindeki bozulma, emtia fiyatlarındaki artışlar, Brexit sonrası ticaret sürtüşmeleri ve iç vergi artışları 2022'de büyümeyi olumsuz etkilemiştir. Enflasyondaki artış büyümeyi olumsuz etkileyen en önemli faktördür. Enflasyon artışı harcanabilir geliri aşındırmış ve özel tüketimin azalmasına neden olmuştur. Brexit'ten sonra yeni ticaret engellerinin getirilmesi arz şoklarını daha da artırmış, batı Avrupa'yı etkilemiş ve netice olarak Birleşik Krallık'ı ticaretle ilgili aksamalara karşı savunmasız hale getirmiştir.

IMF verilerine göre 2023 yılında sabit fiyatlara göre %0,3 oranında artan GSYİH'nın, 2024 yılında %1,1 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir. ONS verilerine göre 2024 yılı Nisan-Haziran dönemi itibarı ile GSYİH artış hızı %0,5'tir.

Yeşil enerji, konut ve altyapı inşaatı alanlarında yeni yatırımlarda hükümetin destekleyici politika ve uygulamaları paralelinde artış beklenmektedir.

Harcanabilir gelir, enerji ve gıda gibi temel ihtiyaç maddelerinin hala yüksek fiyatlı seyretmesi ve yüksek mortgage maliyetleri nedeniyle kısıtlanmaya devam etmektedir. Ancak, gerileyen enflasyon ve düşen faiz oranları hanehalkı harcamalarını destekleyici etki yapacaktır.

Ülke, 2022 yılı insani gelişmişlik endeksine göre dünyada 193 ülke arasında 15. sıradadır. 2024 yılı ekonomik serbestlik endeksine göre ise dünyada 176 ülke arasında 30. sıradadır. Küresel rekabetçilik açısından 2019 yılı verilerine göre dünyadaki 141 ülke arasında 9. sıradadır. 2020 yılı verilerine göre iş yapma kolaylığı açısından İngiltere, dünyada 190 ülke arasında 8. sıradadır.

Pazar Fırsatları ve Tüketim

Birleşik Krallık, zengin ve gelişmiş bir ülkenin sunduğu pazar fırsatlarını sunmaya gelecekte de devam edecektir. Ülkenin 3,6 trilyon dolarlık GSYİH'sı ve 50.000 dolar üzerindeki kişi başına düşen milli geliri önemli bir pazar büyüklüğü anlamına gelmektedir.

BK, gelişmiş bir tüketim pazarıdır. Demografik eğilimlerin önümüzdeki yıllarda harcama davranışları üzerinde önemli etkisi olacaktır. Ülke nüfusu diğer batı Avrupa ülkelerine kıyasla daha yavaş olsa da yaşlanmaktadır. Ülkenin sosyolojik eğilimlere bağlı olarak yaşlanan nüfus profili sağlık hizmeti ve dinlenme, boş zaman geçirme alanlarında talep yaratmaktadır.

Diğer pek çok gelişmiş tüketim pazarında olduğu gibi BK'da da perakende sektörü çevrimiçi alışverişin artması, teknolojik gelişmeler ve tüketicinin değişen talebi gibi nedenlerle evrim geçirmektedir. Bu eğilimler dağıtım kanallarını değiştirmeye devam edecektir. BK, kişi başına düşen çevrimiçi harcamalar bakımından dünyanın önde gelen ülkelerinden biridir.

Birleşik Krallık Ulusal İstatistik Ofisi (ONS) verilerine göre, perakende satışlar Covid-19 pandemisinden ciddi ölçüde etkilenmiştir. Perakende satış hacmi, 2024 yılı Nisan ayı itibarı ile 2020 yılı Şubat ayına göre %3,8 daha düşüktür. 2023 yılının aynı dönemi ile karşılaştırıldığında, 2024 yılı Nisan ayı itibarı ile perakende satışlar miktar bazında %2,7 azalmıştır. Otomotiv yakıtları dışarıda bırakıldığında ise perakende satış hacmi 2024 yılı Nisan ayında %2 azalmıştır.

Gıda dışı ürünlerin satış hacmi Nisan 2024'te %4,1 gerilemiştir. Bu, 2021 yılı Ocak ayından bu yana gözlenen en büyük gerilemedir. Gıda dışı ürünler içerisinde en büyük düşüşler giyim, spor ekipmanı, oyunlar ve oyuncaklar, mobilyaların perakende satışlarında gözlenmiştir.

Gıda sektöründeki perakende satışlarda üst üste üç ay düşüşler gözlenmiştir. Bunda artan yaşam maliyetleri nedeni ile süpermarket satışlarındaki gerileme rol oynamaktadır.

Web siteleri, tabletler ve cep telefonları aracılığıyla yapılan satışların perakende satışlar içindeki payı artmıştır. E-ticaretin büyümesi, önceki otuz yılın çoğunu yeni müşterilere ulaşmak ve satışları artırmak amacıyla yeni mağazalar açarak geçiren geleneksel perakendeciler için ciddi sıkıntılar yaratmaktadır. Covid-19 salgını sürecinde hemen hemen tüm sektörlerde çevrimiçi satışlar artmıştır. Gıda perakende kar marjlarındaki düşüşün indirimli süpermarketlerin genişlemesinden kaynaklandığı ancak gıda dışı ürünler için kar marjlarının düşmesinin en önemli sebebinin internet satışları olduğu belirtilmektedir.

Çevrimiçi yapılan harcamalar 2024 yılı Nisan ayı boyunca %1,2 ve son bir yılda %1,5 azalmıştır. Çevrimiçi satışların toplam satışlar içindeki payı Mart 2024'te %26,2 iken, Nisan 2024'te %26,5'e yükselmiştir.

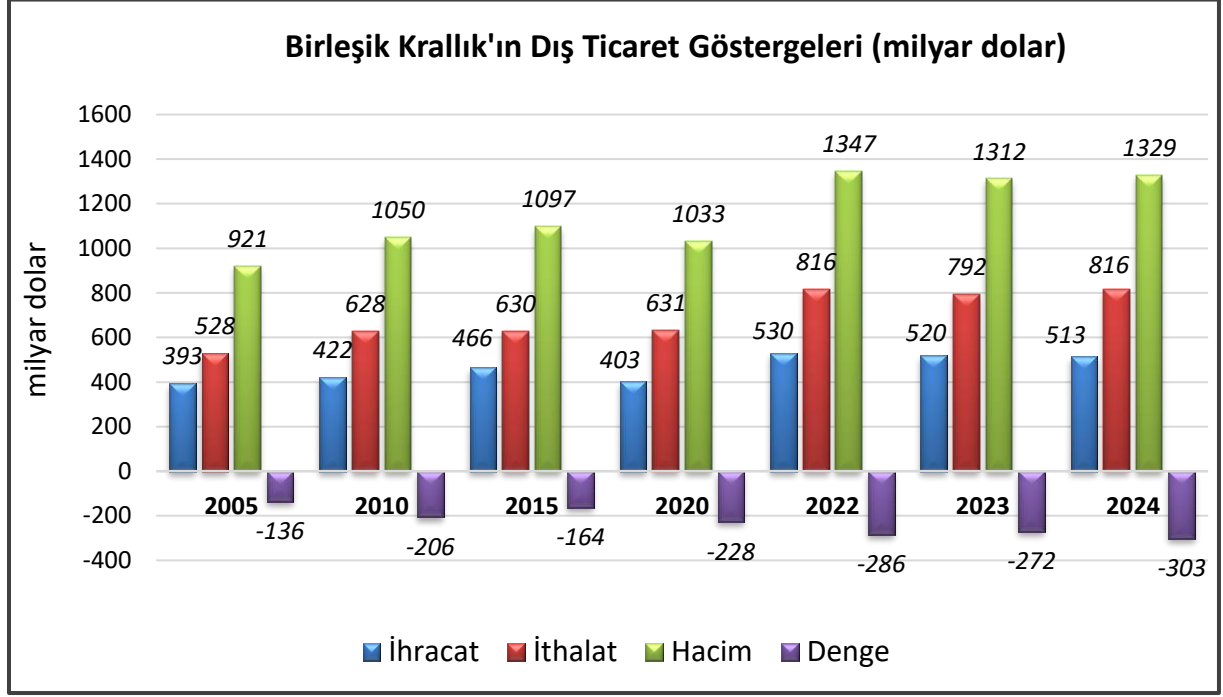
Daha fazla bilgi için: ([Retail sales, Great Britain - Office for National Statistics \(ons.gov.uk\)](https://ons.gov.uk))

Bölgesel Eğilimler

Londra ve İngiltere'nin güneydoğu bölgesi GSYİH'nın % 30'undan fazlasını oluşturmakta olup, BK'nın geri kalanından daha zengindir. Büyük Londra olarak tanımlanan alan ise Avrupa'da refah düzeyi en yüksek olan alandır. Londra'da gelir dağılımı oldukça dengesizdir ve İngiltere'nin gelir düzeyi en düşük insanları da başkentte yaşamaktadır. Ülkedeki gelir düzeyi en düşük olan bölgeler ise Kuzey İrlanda, Galler ve İngiltere'nin kuzeybatısında yer almaktadır. Bu bölgelerde işsizlik oranı da yüksektir. Galler ve Kuzeybatı İngiltere'de kömür, çelik ve gemi inşa gibi ağır sanayi bulunmaktadır. Bu bölgeler söz konusu sektörlerde yaşanan gerileme nedeniyle olumsuz etkilenmiştir. Geri kalan bölgeler ve İskoçya'da ise hem gelir düzeyi yüksek hem de düşük gelire sahip kişiler bulunmaktadır. Diğer taraftan bu bölgelerde de gelir dağılımında bölgesel olarak çeşitli eşitsizlikler bulunmaktadır.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Kaynak: Trademap-Birleşik Krallık verileri

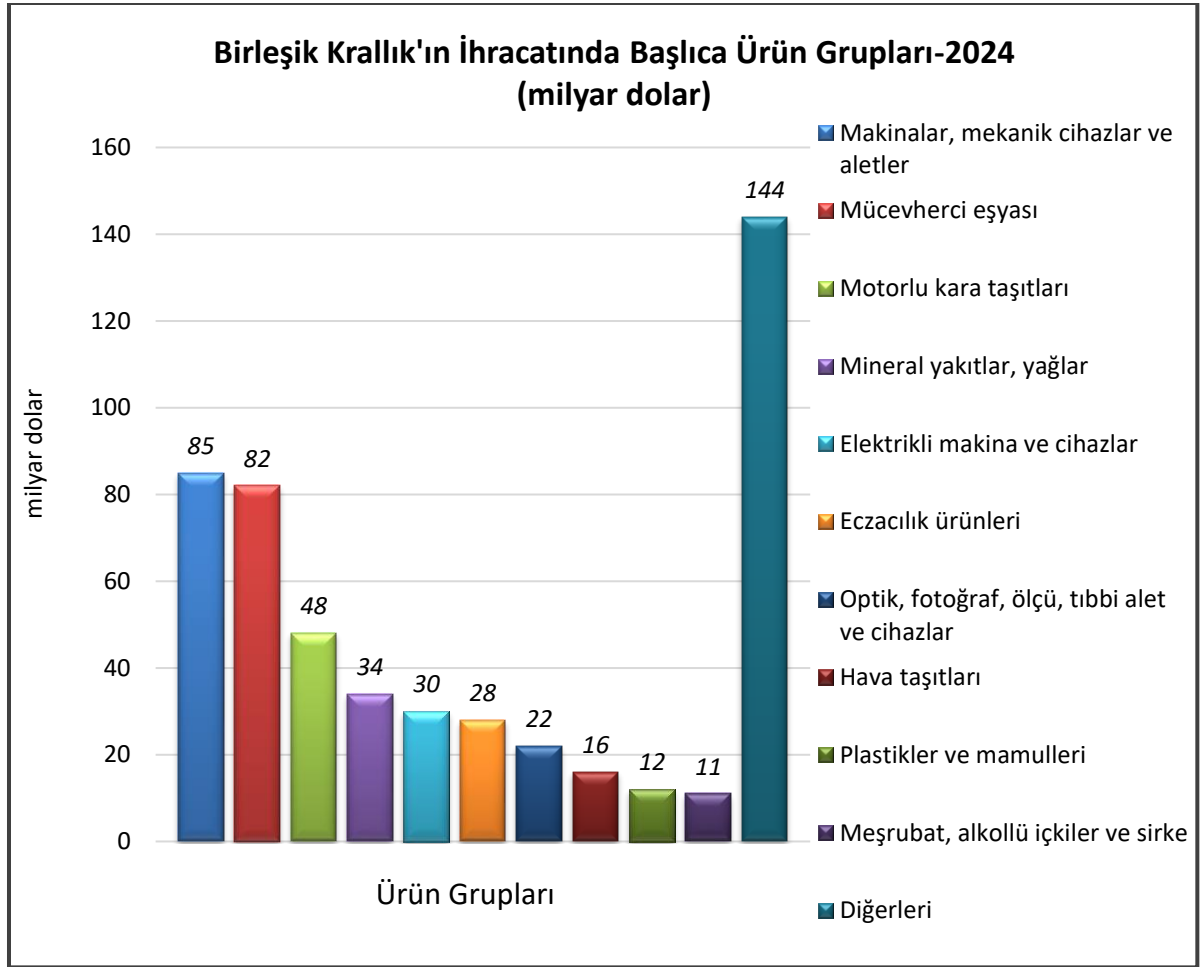
Trademap verilerine göre, Birleşik Krallık, 2024 yılında dünyaya 513 milyar dolar ihracat gerçekleştirmiştir. Ülkenin 2024 yılında dünyadan ithalatı 816 milyar dolar olmuştur. 2024 yılında ülkenin ihracatı bir önceki yıla göre %1,3 azalmış, ithalatı ise %3 artmıştır.

Bazı istisnai haller dışında ülkenin dış ticareti sürekli açık vermektedir. 2024 yılında dış ticaret açığı önceki yıla göre %11,4 artarak 303 milyar dolar olmuştur.

Avrupa Birliği ile Birleşik Krallık arasında Brexit sonrası dönemde tesis edilecek yeni ticaret düzenine ilişkin taraflar arasında yürütülen müzakerelerde 24 Aralık 2020 tarihinde anlaşmaya varılmıştır. 1 Ocak 2021'de yürürlüğe giren anlaşmaya göre Birleşik Krallık, iş ve seyahat konularında anlaşmazlık olmaması için Avrupa Birliği kurallarını takip etmeye devam edecektir. Anlaşma ile çoğu malın gümrüksüz ticareti garanti altına alınmış olup, iklim değişikliği, enerji, güvenlik ve ulaşım gibi konularda işbirliği devam edecektir.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

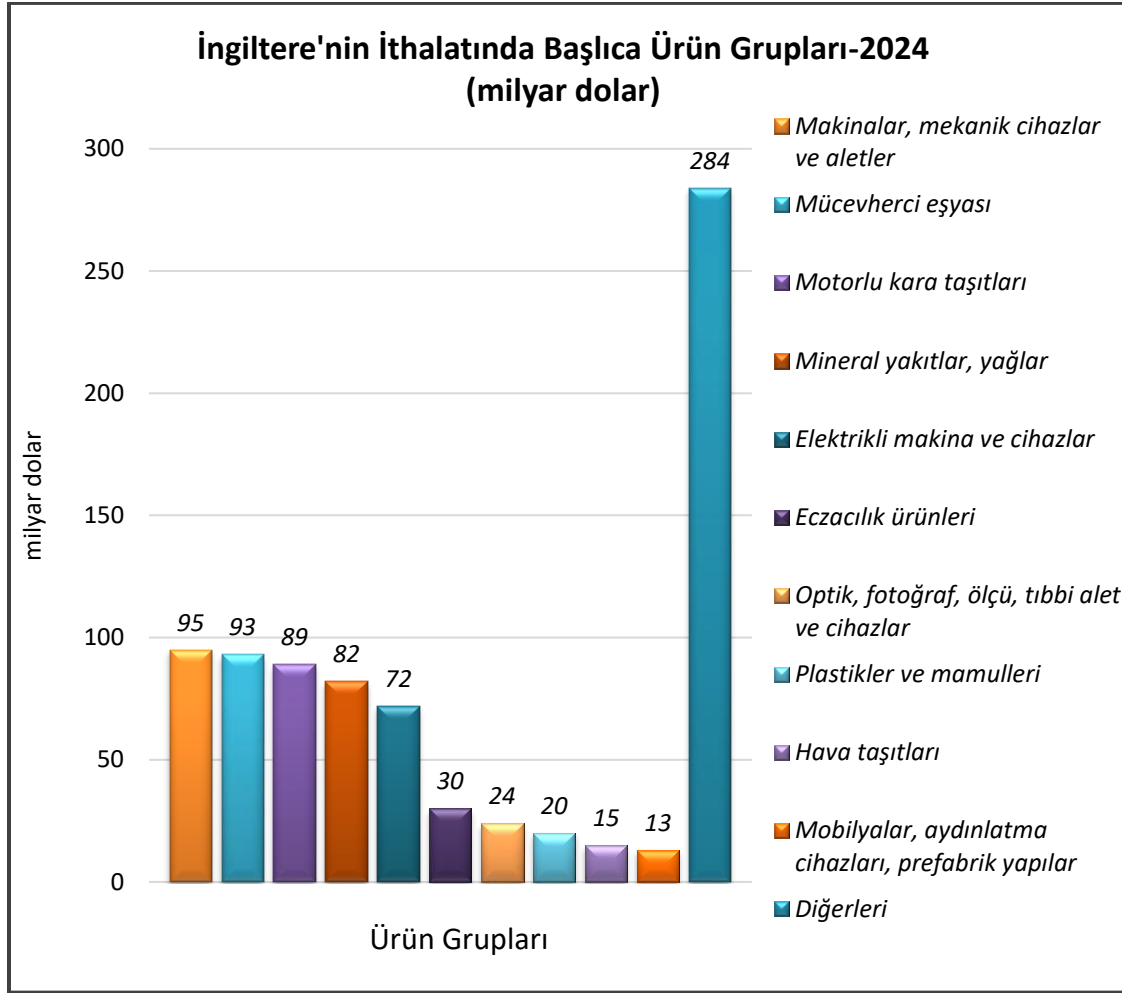
İhracat

Kaynak: Trademap-Birleşik Krallık verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

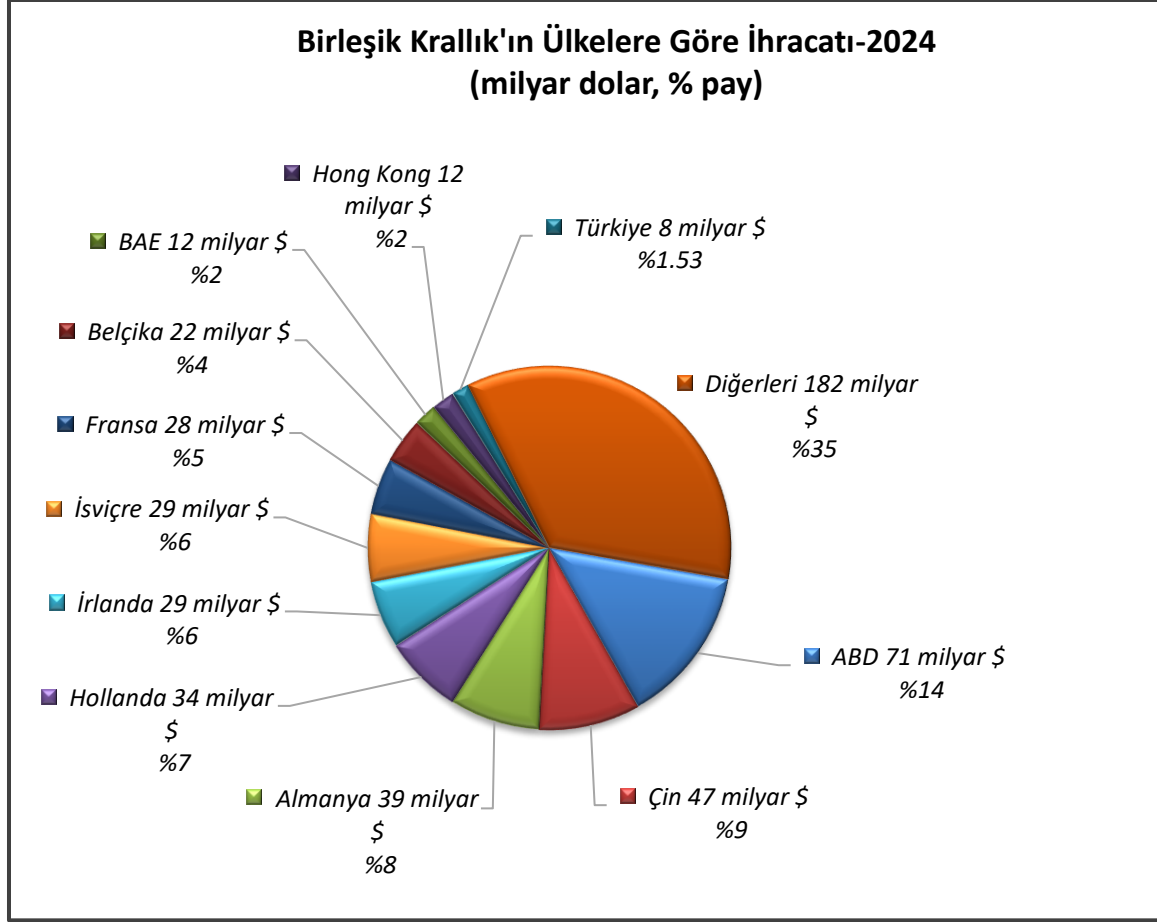

Kaynak: Trademap-Birleşik Krallık verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

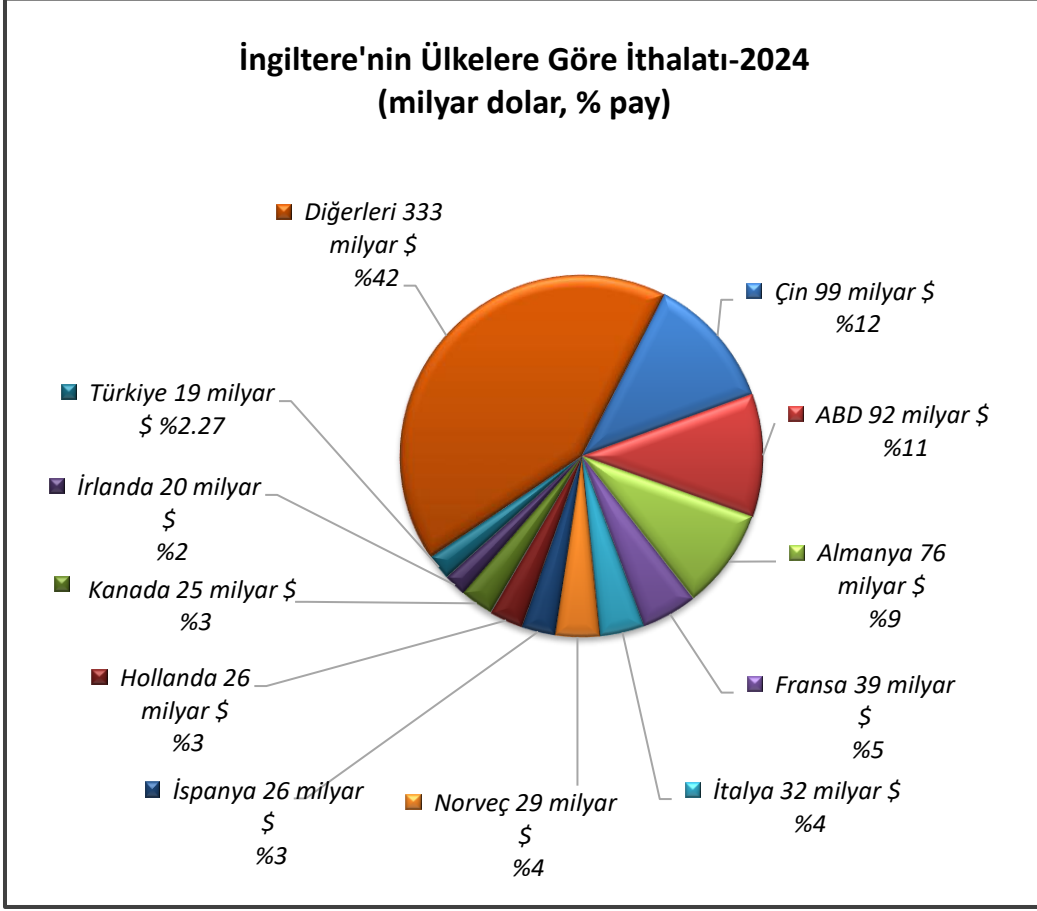
İhracat

Kaynak: Trademap-Birleşik Krallık verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap-Birleşik Krallık verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

UNCTAD verilerine göre 2023 yılı itibarı ile Birleşik Krallık'a doğrudan yabancı yatırım akışı -89,2 milyar dolar olup, ülke doğrudan yabancı yatırım çeken ülkeler arasında 198. sıradadır. Ülkedeki doğrudan yabancı yatırım stoku ise 3,04 trilyon dolardır. Birleşik Krallık, 2023 yılı itibarı ile doğrudan yabancı yatırım stoku ile dünyada 3. sıradadır. Birleşik Krallık'ın 2023 yılında ülke dışındaki doğrudan yabancı yatırım stoku 2,1 trilyon dolar, akışı ise 2 milyar dolardır.

Ülke, yabancı yatırımcılar açısından en liberal ortamlardan birine sahiptir. Sermaye kontrolleri 1979 yılında, diğer AB ülkelerinden en az 10 yıl önce, ortadan kaldırılmıştır. Hükümetler 80'lerden beri yabancı yatırımları ülkeye çekmeye çalışmaktadır.

Sermaye piyasalarının yapısı yabancı yatırımcıların yerel firmaları devralmalarına uygun şekilde oluşturulmuştur. Hükümetler de bu tip devralmalarda herhangi bir kısıtlamada bulunmamaktadır. İngiltere'nin yabancı sermayeye politik yaklaşımı "ekonomik faaliyetin milliyetinden çok yeri önemlidir" olarak değerlendirilmektedir. İngiltere'de yabancı sermaye önündeki engelleri iki alan belirlemektedir. Bunlardan biri rekabet politikası diğeri ise milli güvenlidir. Önümüzdeki dönemde İngiltere'nin yabancı sermayeye yaklaşımının yine liberal bir çizgide devam etmesi beklenmektedir.

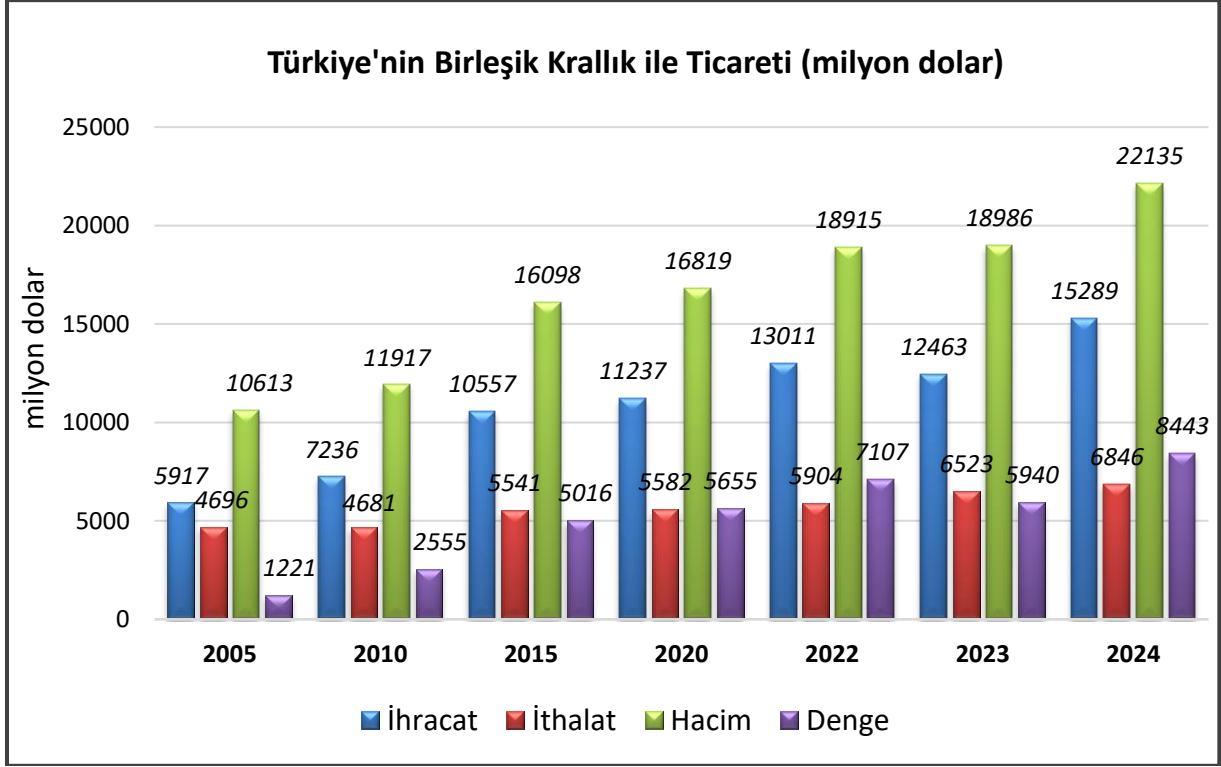
5. TÜRKİYE İLE TİCARET

Genel Durum

Geleneksel olarak ülkemizin çok önemli bir ticaret ortağı olan Birleşik Krallık, Türkiye'nin dış ticaretinde fazla verdiği ülkelerden biridir.

Birleşik Krallık'ın AB'den ayrılması ve AB ile bir serbest ticaret anlaşması akdetmesi neticesinde 1 Ocak 2021 tarihi itibarı ile ülkemiz ile AB arasındaki Gümrük Birliği, BK ile ilişkilerimizde geçerliliğini yitirmiştir. Türkiye ve Birleşik Krallık arasında 29 Aralık 2020 tarihinde bir serbest ticaret anlaşması imzalanmıştır. 1 Ocak 2021 tarihinde işlerlik kazanan BK-Türkiye Serbest Ticaret Anlaşması, Gümrük Birliği ile getirilen kazanımları korumuş, sanayi ürünlerinde gümrük vergilerini sıfırlamıştır. Temel tarım ve işlenmiş tarım ürünlerinde AB ile mevcut tavizler ölçeklendirilerek yeni ticari ilişkimize yansıtılmıştır. Anlaşma ile ayrıca, aralarında çikolata, şekerleme, bisküvi, üzüm suları, gıda müstahzarları ile taze sebze ve meyvelerin de yer aldığı 90 civarında tarım ve işlenmiş tarım ürünüde, Birleşik Krallık'ın değişen vergi yapısı uyarınca, AB ile mevcut düzenlemenin ötesine geçecek şekilde vergi muafiyeti elde edilmiştir. Hizmet, yatırım, tarım ve işlenmiş tarım ürünlerinde yeni ticari ilişkiler geliştirilmesi konusunda mutabakat sağlanmıştır.

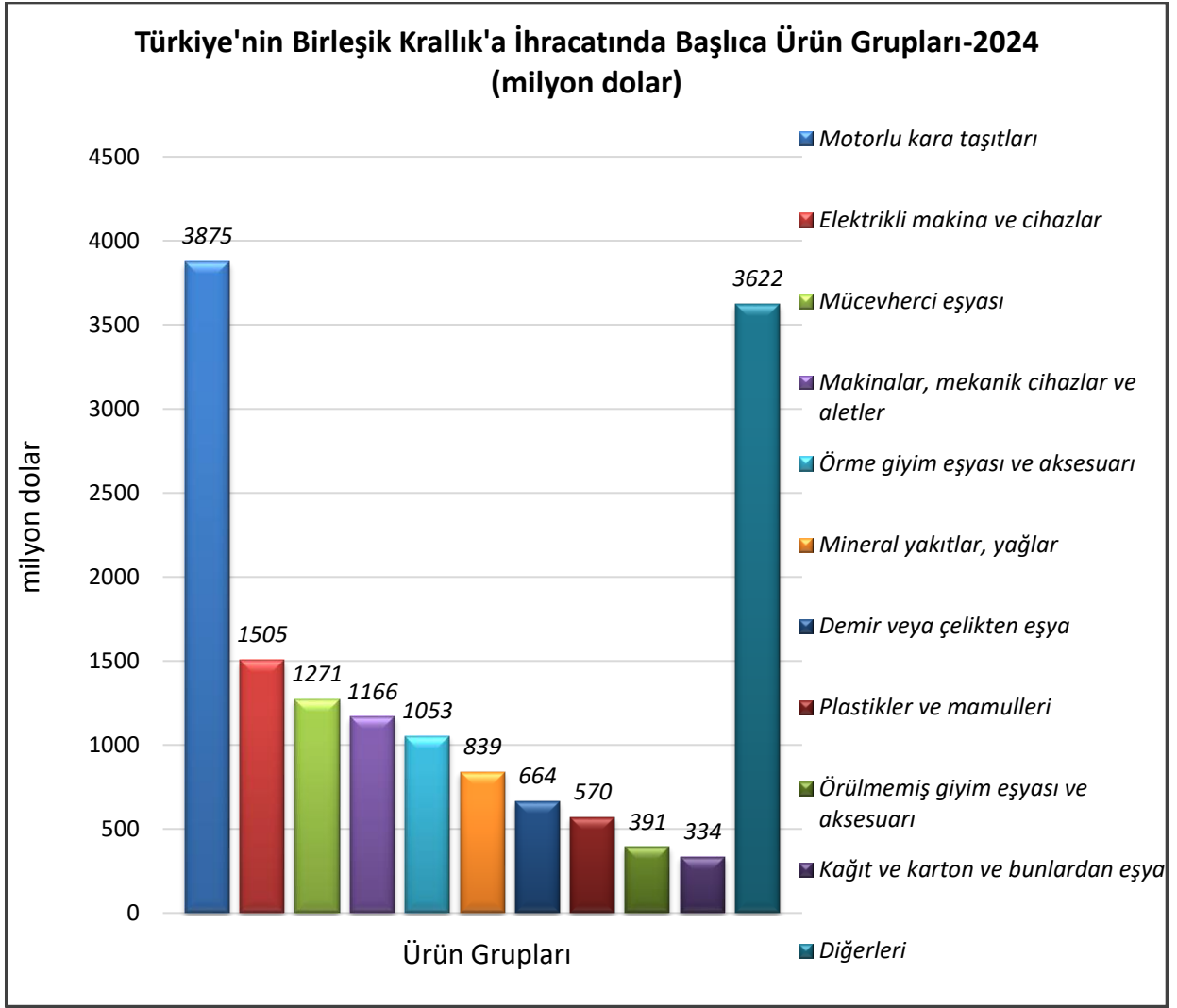
Türkiye-Birleşik Krallık Dış Ticareti

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

2024 yılında ülkeye ihracatımız bir önceki yıla göre %22,7 artarak 15,3 milyar dolara ulaşmıştır. 2024 yılında Türkiye'nin ülkeden ithalatı ise %5 artarak 6,8 milyar dolara ulaşmıştır. 2024 yılında ikili ticaretimizde Türkiye lehine 8,44 milyar dolarlık fazla söz konusudur.

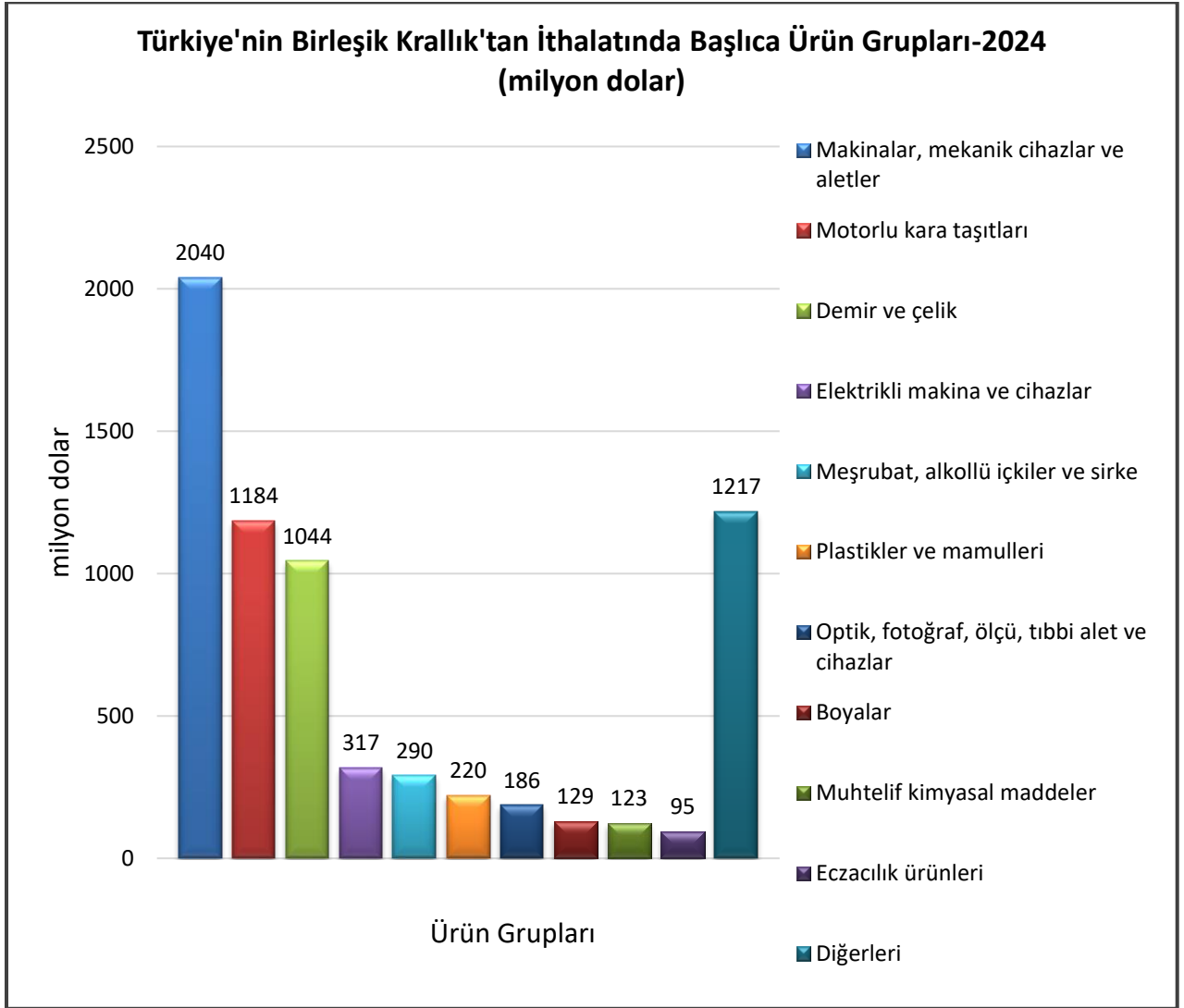
Türkiye'nin Birleşik Krallık'a İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Birleşik Krallık'tan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Yatırım İlişkileri

TCMB verilerine göre 2023 yılı itibarıyla yurtdışından Türkiye'ye gelen 182 milyar dolar değerindeki toplam doğrudan yatırım stokunda, İngiltere 9 milyar dolar ve % 5 pay ile 6. sıradadır.

Türkiye'ye yatırım yapan ve Türkiye'den mal tedarik eden önemli İngiliz firmaları bulunduğu gibi Birleşik Krallık'ta kendi dağıtım ve satış kanallarını, şubelerini açmış olan Türk firmaları da bulunmaktadır.

TCMB verilerine göre Türk firmaları tarafından Birleşik Krallık'a gerçekleştirilen doğrudan yatırım stoku 2023 yılı itibarı ile 4 milyar dolardır. Türkiye'nin 58 milyar dolar değerindeki toplam doğrudan yurtdışı yatırım stokunda İngiltere, %7 pay ile 2. sıradadır.

Türkiye'deki İngiliz sermayesi altyapı, enerji, gıda ve turizm alanlarına yönelmektedir. Ayrıca, Türkiye üzerinden Rusya, Kafkasya ve Orta Asya Cumhuriyetlerine açılma ihtimali de, İngiliz yatırımcılar tarafından Türkiye'nin tercih edilmesinde önemli bir faktördür. Türkiye'de yatırım yapan önemli firmalar arasında Vodafone, HSBC ve Marks & Spencer bulunmaktadır.

Türk işadamlarının sermaye birikimi genel olarak İngiltere'nin kuzey bölgesinde yoğunlaşmıştır. Diğer taraftan, önde gelen Türk firmalarının İngiltere'de dağıtım ve satış odaklı temsilcilikleri ve Türk banka şubeleri bulunmaktadır.

Esas Holding, Opet International Ltd, Pladis Foods Limited (Yıldız Holding), Beko PLC, Simit Sarayı UK Ltd, Vestel UK Ltd, İş Bankası, Ziraat Bankası, Dome Capital, Azumi Ltd. (Doğuş Grubu-lüks restorancılık), Genus Ltd. (Tekstil-konfeksiyon), Vitra (UK) Ltd., Metal Yapı UK Ltd (Alüminyum dış cephe firması), Barsan Global Logistics Ltd, Korozo Uk Ltd (Ambalaj), Ant Yapı UK Ltd, Aster Tekstil, Getir (lojistik/e-ticaret) bunların önde gelenleridir.

Çok sayıda Türk firması İngiltere'de ofis, mağaza veya şube açmaya devam etmektedir. Ayrıca her yıl çok sayıda Türk firması İngiltere'de düzenlenen fuarlara katılım sağlamaktadır.

EKLER:**EK-1: Birleşik Krallık'ın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			530 481 545	519 684 227	512 777 834	100,0	-1,3
1.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	72 975 904	65 254 268	65 840 012	12,8	0,9
2.	8703	Otomobiller	29 479 694	36 935 455	35 845 591	7,0	-3,0
3.	8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	28 794 314	36 291 534	35 032 799	6,8	-3,5
4.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	20 815 633	19 197 927	19 162 727	3,7	-0,2
5.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	21 273 239	20 837 958	15 996 814	3,1	-23,2
6.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	18 805 578	13 812 527	10 860 144	2,1	-21,4
7.	2208	Etil alkol (alkol derecesi < %80, tağyir edilmemiş) ve damıtılarak elde edilmiş likör ve diğer alkollü içkiler	9 362 366	8 505 985	8 449 347	1,6	-0,7
8.	3002	Serum, aşı, toksin vb. ürünler	5 885 241	6 908 662	7 138 429	1,4	3,3
9.	7110	Platin (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	9 467 982	6 424 423	5 572 989	1,1	-13,3
10.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	4 814 348	5 089 494	5 549 962	1,1	9,0
11.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	5 057 598	5 423 715	5 434 829	1,1	0,2
12.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	10 491 995	4 657 500	4 845 356	0,9	4,0
13.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	4 750 730	4 220 021	4 292 851	0,8	1,7
14.	8408	Sıkıştırılmaya ateslemeli içten yanmalı pistonlu motorlar (dizel ve yarı dizel)	4 048 089	4 373 349	4 129 184	0,8	-5,6
15.	8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	3 312 486	3 532 281	3 921 934	0,8	11,0

Kaynak: Trademap (Birleşik Krallık verileri)

EK-2: Birleşik Krallık'ın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			816 299 884	791 855 405	815 890 416	100,0	3,0
1.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	41 992 036	48 050 493	77 457 171	9,5	61,2
2.	8703	Otomobiller	44 381 019	56 496 259	56 750 511	7,0	0,5
3.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	39 609 715	32 472 171	30 982 414	3,8	-4,6
4.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	29 937 248	27 262 849	26 785 944	3,3	-1,7
5.	8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	21 946 966	25 733 493	22 667 758	2,8	-11,9
6.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	16 820 886	21 956 335	20 112 781	2,5	-8,4
7.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	20 115 870	16 412 161	18 231 908	2,2	11,1
8.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	59 833 462	25 818 811	17 384 883	2,1	-32,7
9.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	13 825 567	15 262 638	16 142 168	2,0	5,8
10.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	11 486 049	13 221 460	12 545 827	1,5	-5,1
11.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	9 416 184	11 168 256	10 952 760	1,3	-1,9
12.	3002	Serum, aşı, toksin vb. ürünler	10 394 540	9 267 475	10 228 225	1,3	10,4
13.	8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	3 060 771	8 515 007	7 391 356	0,9	-13,2
14.	9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	5 704 233	5 804 978	5 944 763	0,7	2,4
15.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	5 026 054	5 263 552	5 485 446	0,7	4,2

Kaynak: Trademap (Birleşik Krallık verileri)

EK-3: Birleşik Krallık'ın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülkeler (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		530 481 545	519 684 227	512 777 834	100,0	-1,3
1.	ABD	63 818 198	71 175 488	71 283 935	13,9	0,2
2.	Çin	35 414 586	34 086 439	46 551 876	9,1	36,6
3.	Almanya	41 328 252	39 913 550	38 814 928	7,6	-2,8
4.	Hollanda	43 262 220	37 182 828	33 706 696	6,6	-9,3
5.	İrlanda	36 303 915	34 137 744	29 258 980	5,7	-14,3
6.	İsviçre	35 117 482	35 503 755	28 831 336	5,6	-18,8
7.	Fransa	30 448 626	29 346 456	28 474 040	5,6	-3,0
8.	Belçika	21 931 135	21 294 536	21 588 351	4,2	1,4
9.	BAE	12 394 422	9 175 205	12 298 920	2,4	34,0
10.	Hong Kong	23 649 208	16 158 713	11 933 408	2,3	-26,1
11.	İspanya	11 916 460	11 709 038	11 908 175	2,3	1,7
12.	İtalya	11 378 488	12 116 031	11 187 023	2,2	-7,7
13.	Hindistan	9 843 196	12 558 451	8 731 712	1,7	-30,5
14.	Polonya	7 068 517	8 196 237	8 415 267	1,6	2,7
15.	Singapur	7 864 977	7 493 695	8 059 162	1,6	7,5
...
16.	Türkiye	7 919 088	8 041 480	7 827 619	1,53	-2,7

Kaynak: Trademap (Birleşik Krallık verileri)

EK-4: Birleşik Krallık'ın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülkeler (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		816 299 884	791 855 405	815 890 416	100,0	3,0
1.	Çin	102 521 073	99 084 779	99 176 244	12,2	0,1
2.	ABD	97 662 160	94 398 249	92 032 446	11,3	-2,5
3.	Almanya	71 185 155	74 413 970	76 292 878	9,4	2,5
4.	Fransa	34 876 193	40 477 835	38 961 481	4,8	-3,7
5.	İtalya	30 582 505	30 211 165	31 937 234	3,9	5,7
6.	Norveç	53 228 357	32 290 843	29 199 853	3,6	-9,6
7.	İspanya	23 461 750	26 121 400	26 456 095	3,2	1,3
8.	Hollanda	29 180 480	27 103 132	26 343 970	3,2	-2,8
9.	Kanada	17 033 804	13 974 654	24 771 182	3,0	77,3
10.	İrlanda	18 274 917	20 598 472	20 135 404	2,5	-2,2
11.	Polonya	17 334 530	19 021 605	19 942 860	2,4	4,8
12.	İsviçre	14 309 231	13 564 285	19 428 868	2,4	43,2
13.	Türkiye	15 897 725	15 551 020	18 520 217	2,3	19,1
14.	Belçika	20 614 195	18 178 919	18 378 281	2,3	1,1
15.	Hindistan	14 135 642	14 362 081	15 326 202	1,9	6,7

Kaynak: Trademap (Birleşik Krallık verileri)

EK-5: Türkiye'nin Birleşik Krallık'a İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			13 010 911	12 463 479	15 289 050	100,0	22,7
1.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	1 512 878	1 309 423	1 844 071	12,1	40,8
2.	8703	Otomobiller	1 064 783	1 125 439	1 410 802	9,2	25,4
3.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	3	54 967	1 196 007	7,8	2075,9
4.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	748 577	707 467	792 961	5,2	12,1
5.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	164 644	321 785	781 041	5,1	142,7
6.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	363 593	449 921	427 124	2,8	-5,1
7.	8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	255 608	281 407	245 755	1,6	-12,7
8.	6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	314 350	244 294	245 048	1,6	0,3
9.	6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	279 453	216 717	243 971	1,6	12,6
10.	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	340 069	249 429	226 571	1,5	-9,2
11.	8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	207 876	276 749	224 017	1,5	-19,1
12.	3920	Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folye (gözeneksiz)	207 580	195 164	210 840	1,4	8,0
13.	6115	Külotlu çoraplar,taytlar, kısa ve uzun konçlu çoraplar, soketler (varis çorapları dahil) ve patik çoraplar (örme)	244 815	213 327	201 338	1,3	-5,6
14.	7322	Demir veya çelikten elektriksiz merkezi ısıtmaya mahsus radyatör, motorlu hava püskürtücüler, bunların aksam-parçası	172 685	183 277	182 157	1,2	-0,6
15.	4803	Tuvalet ve yüz temizliği için ince kağıt, havlu veya kağıt peçete vb. Kağıtlar	163 721	131 469	180 818	1,2	37,5

Kaynak: Trademap (Türkiye verileri)

EK-6: Türkiye'nin Birleşik Krallık'tan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			5 903 944	6 523 049	6 845 524	100,0	4,9
1.	8408	Sıkıştırılmayla ateşlemeli içten yanmalı pistonlu motorlar (dizel ve yarı dizel)	1 051 157	1 145 277	1 086 451	15,9	-5,1
2.	8703	Otomobiller	262 701	795 544	937 199	13,7	17,8
3.	7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde dilmış külçeler	909 625	525 605	926 743	13,5	76,3
4.	2208	Etil alkol (alkol derecesi < %80, tağıyir edilmemiş) ve damıtılarak elde edilmiş likör ve diğer alkollü içkiler	146 034	197 343	278 381	4,1	41,1
5.	8407	Kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar (patlamalı motor)	174 707	184 518	189 949	2,8	2,9
6.	8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makinaları, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb	87 472	184 676	173 601	2,5	-6,0
7.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	140 524	184 307	153 765	2,2	-16,6
8.	8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	31 258	67 785	95 880	1,4	41,4
9.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	102 310	85 498	64 216	0,9	-24,9
10.	4707	Kağıt ve karton döküntü ve kırıntıları	83 389	45 018	63 911	0,9	42,0
11.	8427	Forkliftler; kaldırma ve elleşleme tertibatı olan diğer yük arabaları	37 062	55 766	57 478	0,8	3,1
12.	8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	55 819	58 031	54 420	0,8	-6,2
13.	5402	Sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç) (perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	56 124	45 703	50 355	0,7	10,2
14.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	20 042	88 237	46 210	0,7	-47,6
15.	3206	Diğer boyayıcı maddeler , lüminofor olarak kullanılan inorganik ürünler	55 445	52 730	44 268	0,6	-16,0

Kaynak: Trademap (Türkiye verileri)